

Åsikter om energi och kärnkraft

Forskningsprojektet
ENERGIOPINIONEN I SVERIGE

Per Hedberg
Sören Holmberg
April 2019

SOM-undersökningen 2018

Samhälle Opinion Massmedia (SOM) är en frågeundersökning som sedan 1986 genomförs varje höst av olika forskningsprojekt vid Statsvetenskapliga institutionen och Institutionen för journalistik och masskommunikation vid Göteborgs universitet. Undersökningen med frågor om energi och kärnkraft år 2018 omfattar 3 500 slumpmässigt utvalda personer från hela Sverige. Mätningarna har finansierats av *Energimyndigheten*.

SOM-INSTITUTET
SAMHÄLLE OPINION MEDIER

GÖTEBORGS UNIVERSITET

**Tabell 1 Åsikter om kärnkraftens långsiktiga användning i Sverige
– frågeformulering 2010-2018 (procent)**

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
avveckla kärnkraften snarast	8	10	11	11	11	12	12	14	12
avveckla kärnkraften, men utnyttja de 10 kärnkraftsreaktorer vi har tills de tjänat ut	31	34	37	39	38	38	40	44	40
använd kärnkraften och ersätt de nuvarande reaktorerna med som mest 10 nya reaktorer	27	24	25	23	25	22	19	17	17
använd kärnkraften och bygg fler reaktorer än nuvarande 10 i framtiden	17	11	11	10	9	8	10	9	11
ingen uppfattning/ej svar	17	21	16	17	17	20	19	16	20
summa procent	100	100	100	100	100	100	100	100	100
antal personer	1653	1597	1524	1644	1709	1738	1650	1827	1797
andel avveckla	39	44	48	50	49	50	52	58	52
andel använd	44	35	36	33	34	30	29	26	28
övertikt avveckla	-5	+9	+12	+17	+15	+20	+23	+32	+24

Kommentar: Frågan lyder: Vilken är din åsikt om kärnkraftens långsiktiga användning som energikälla i Sverige? Frågan ställdes för första gången i SOM 2010. Tre av svarsalternativen är något annorlunda formulerade jämfört med de formuleringar som används i den ”äldre” frågan vars resultat redovisas i tabell 2.

Källa: De nationella SOM-undersökningarna 2010-2018.

**Tabell 2 Åsikter om kärnkraftens långsiktiga användning i Sverige
– frågeformulering 2000-2011 (procent)**

åsikt	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
avveckla kärnkraften senast till år 2010/avveckla kärnkraften snarast	15	14	12	12	11	9	10	8	9	9	8	10
avveckla kärnkraften, men använd de kärnkraftsreaktorer vi har tills de har tjänat ut	29	28	27	22	25	24	23	23	22	22	22	26
använd kärnkraften och förnya efterhand kärnkraftsreaktorerna, men bygg inga fler	26	29	28	31	30	33	33	31	30	32	32	32
använd kärnkraften och satsa på fler kärnkraftsreaktorer i framtiden	10	9	11	15	15	17	17	18	21	19	20	14
har ingen bestämd åsikt/ej svar	20	20	22	20	19	17	17	20	18	18	18	18
summa procent	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
antal personer	1704	1739	1777	1818	1774	1724	1629	3435	3259	4926	1652	1531
andel avveckla	44	42	39	34	36	33	33	31	31	31	30	36
andel använda	36	38	39	46	45	50	50	49	51	51	52	46
övertikt avveckla	+8	+4	±0	-12	-9	-17	-17	-18	-20	-20	-22	-10

Kommentar: Frågan lyder: Vilken är din åsikt om kärnkraftens långsiktiga användning som energikälla i Sverige?

Källa: De nationella SOM-undersökningarna 2000-2011.

Tabell 3 Avveckla eller använda kärnkraften långsiktigt efter olika sociala och politiska variabler 2018 (procent)

	avveckla kärnkraften snarast	avveckla, kärnkraften men utnyttja de 10 reaktorerna vi har tills de tjänat ut	använd kärnkraften, och ersätt de nuvarande reaktorerna med som mest 10 nya reaktorer	använd kärnkraften, och bygg fler reaktorer än nuvarande 10 i framtiden	ingen uppfattning/ej svar	summa procent	antal personer	övertikt avveckla
kön								
kvinnor	15	42	12	4	27	100	929	+41
män	8	39	22	18	13	100	862	+7
ålder								
16-29	15	36	12	9	28	100	289	+49
30-49	13	38	16	11	22	100	511	+24
50-64	11	44	18	12	15	100	457	+25
65-85	10	42	19	11	18	100	540	+13
utbildning								
låg	9	36	13	8	34	100	255	+24
medellåg	9	40	18	11	22	100	563	+20
medelhög	12	40	21	11	16	100	367	+20
hög	16	44	16	12	12	100	564	+32
hushållsinkomst								
mycket låg	13	37	15	7	28	100	163	+28
ganska låg	12	43	15	9	21	100	408	+31
medel	12	43	17	12	16	100	501	+26
ganska hög	11	42	19	10	18	100	249	+24
mycket hög	11	36	20	14	19	100	228	+14
familjeklass								
arbetarhem	11	40	15	9	25	100	674	+27
tjänstemannahem	13	45	19	10	13	100	590	+29
högre tjänstemannahem	11	39	21	20	9	100	174	+9
jordbrukarhem	2	62	13	6	17	100	47	+65
företagarhem	9	38	22	17	14	100	146	+8
bostadsort								
landsbygd	8	48	12	10	22	100	261	+34
tätort	11	43	17	10	19	100	319	+27
stad	11	38	18	13	20	100	875	+18
Stockholm/Göteborg/Malmö	18	38	19	8	17	100	296	+45
vänster-högerdimension								
klart till vänster	34	40	8	2	16	100	200	+73
något till vänster	16	54	12	5	13	100	385	+53
varken vänster eller höger	9	38	15	9	29	100	474	+23
något till höger	5	40	26	13	16	100	461	+16
klart till höger	4	25	22	31	18	100	221	-24
partisympati								
V	38	41	5	3	13	100	143	+71
S	12	49	13	5	21	100	460	+43
MP	31	52	7	0	10	100	85	+76
C	13	55	12	5	15	100	166	+51
L	7	44	18	15	16	100	106	+18
KD	4	44	24	7	21	100	107	+17
M	4	29	29	20	18	100	310	-16
SD	4	25	24	26	21	100	200	-21
FI	33	45	0	11	11	100	9	+67
inget parti	10	33	11	9	37	100	186	+23
Samtliga	12	40	17	11	20	100	1797	+24

Kommentar: Intervjufrågan om kärnkraften redovisas i tabell 1. Resultaten gäller för år 2018. Till lågutbildade har förts personer med max grundskola eller motsvarande, till medellåg personer med max gymnasium, folkhögskola eller motsvarande, till medelhög personer med eftergymnasial utbildning men ej examen från högskola eller universitet och till högutbildade personer med examen från högskola eller universitet. Hushåll med inkomster mellan 0 – 200 000 kr har kategoriserats som mycket låg, mellan 201 000 och 400 000 kr som ganska låg, mellan 401 000 – 700 000 kr som medel, mellan 701 000 – 900 000 kr som ganska hög och mer än 901 000 kr som mycket hög. Uppgiften om familjeklass bygger på en självklassificeringsfråga: ”Om du skulle beskriva ditt nuvarande hem, vilket av nedanstående alternativ stämmer då bäst?”. Människors vänster-högerideologi har också mätts med en självklassificeringsfråga.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2018.

Tabell 4 Avveckla kärnkraften på lång sikt (procent)

	98	99	00	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	13	14	15	16	17	18
mycket bra förslag	22	21	22	19	17	14	14	13	15	17	16	19	20	20	18	23	19	20	19	22	21
ganska bra förslag	25	23	22	21	23	19	19	20	22	22	24	18	18	21	24	22	23	21	23	22	23
varken bra eller dåligt förslag	21	22	21	23	23	23	23	20	23	24	20	25	27	28	28	25	25	24	25	22	21
ganska dåligt förslag	16	16	18	17	17	20	20	21	18	17	22	18	16	16	15	16	18	15	16	14	17
mycket dåligt förslag	13	13	12	14	14	19	18	19	16	15	15	16	15	10	11	11	12	14	11	10	14
ej svar	3	5	5	6	6	5	6	7	5	5	4	4	4	5	4	3	3	6	6	10	4
summa procent	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
antal personer	3561	3503	1842	3638	3606	3675	3612	1724	1629	1666	1598	1582	1652	1531	1524	3350	3403	1738	3241	3655	1797
andel bra	47	44	44	40	40	33	33	33	37	39	40	37	38	41	42	45	42	41	42	44	44
andel dåligt	29	29	30	31	31	39	38	40	34	32	37	34	31	26	26	27	30	29	27	24	31
övertikt bra förslag	+18	+15	+14	+9	+9	-6	-5	-7	+3	+7	+3	+3	+7	+15	+16	+18	+12	+12	+15	+20	+13

Kommentar: Frågan lyder: Sverige bör på lång sikt avveckla kärnkraften?

Källa: De nationella SOM-undersökningarna 1998-2018.

Tabell 5 Inställning till vattenkraft, vindkraft och kärnkraft 2012-2018 (procent)

	mycket positiv	ganska positiv	varken positiv eller negativ	ganska negativ	mycket negativ	ingen uppfattning	summa procent	antal personer	övertikt positiv
Vattenkraft									
2012	55	31	8	2	0	4	100	1460	+84
2013	53	31	7	3	1	5	100	1573	+80
2014	52	31	8	3	1	5	100	1656	+79
2015	53	29	8	3	1	6	100	1654	+78
2016	54	29	8	2	1	6	100	1588	+80
2017	55	28	8	2	1	6	100	1772	+80
2018	53	31	8	2	0	6	100	1752	+82
Vindkraft									
2012	57	27	7	4	2	3	100	1459	+78
2013	54	27	8	5	2	4	100	1569	+74
2014	52	27	9	5	2	5	100	1651	+73
2015	55	25	7	5	3	5	100	1656	+72
2016	57	23	6	5	3	6	100	1595	+72
2017	57	24	8	4	2	5	100	1765	+75
2018	57	26	7	3	2	5	100	1746	+78
Kärnkraft									
2012	12	22	24	20	18	4	100	1452	-4
2013	11	21	20	22	20	6	100	1560	-10
2014	12	19	24	21	17	7	100	1634	-7
2015	11	19	23	19	21	7	100	1632	-10
2016	12	18	21	20	21	8	100	1575	-11
2017	10	17	21	23	21	8	100	1749	-17
2018	12	19	21	20	19	9	100	1741	-8

Kommentar: Frågan lyder: Allmänt sett, vilken är din inställning till följande energikällor? Andelen som hoppar över frågorna om vattenkraft, vindkraft och kärnkraft har varierat mellan 4 och 6 procent.

Källa: De nationella SOM-undersökningarna 2012-2018.

Tabell 6 Vilka energikällor bör Sverige satsa på? (procent)

energi­källor och undersök­ningsår	satsa mer	satsa ungefär som idag	satsa mindre än idag	helt avstå från energi­källan	ingen uppfattning	summa procent
Vattenkraft						
1999	41	44	6	1	8	100
2000	39	48	6	1	6	100
2001	40	46	7	1	6	100
2002	44	45	4	1	6	100
2003	44	44	4	1	7	100
2004	47	41	5	1	6	100
2005	47	41	4	1	7	100
2006	48	40	5	1	6	100
2007	49	40	4	1	6	100
2008	47	40	5	1	7	100
2009	47	39	6	0	8	100
2010	45	42	4	1	8	100
2011	46	41	4	1	8	100
2012	43	44	5	1	7	100
2013	41	44	6	1	8	100
2014	42	43	4	1	10	100
2015	40	44	5	1	10	100
2016	45	40	5	1	9	100
2017	43	40	5	1	11	100
2018	43	41	4	1	11	100
Vindkraft						
1999	74	14	3	1	8	100
2000	72	17	4	2	5	100
2001	71	16	5	2	6	100
2002	68	19	5	2	6	100
2003	64	22	5	2	7	100
2004	73	16	3	2	6	100
2005	72	17	4	1	6	100
2006	77	13	4	1	5	100
2007	79	12	3	1	5	100
2008	80	12	2	1	5	100
2009	74	15	4	1	6	100
2010	66	20	7	1	6	100
2011	70	18	5	1	6	100
2012	66	20	7	2	5	100
2013	61	23	8	2	6	100
2014	59	23	8	2	8	100
2015	59	23	8	2	8	100
2016	61	20	8	3	8	100
2017	61	21	7	2	9	100
2018	64	21	5	2	8	100
Solenergi						
1999	77	11	2	1	9	100
2000	77	14	2	1	6	100
2001	75	14	3	1	7	100
2002	77	14	2	1	6	100
2003	75	15	1	1	8	100
2004	79	12	2	1	6	100
2005	78	13	2	1	6	100
2006	83	10	1	0	6	100
2007	--	--	--	--	--	--
2008	--	--	--	--	--	--
2009	83	9	1	1	6	100
2010	81	10	2	0	7	100
2011	--	--	--	--	--	--
2012	81	11	1	1	6	100
2013	81	12	1	0	6	100
2014	79	11	1	1	8	100
2015	80	10	1	1	8	100
2016	81	10	1	0	8	100
2017	--	--	--	--	--	--
2018	83	8	1	0	7	100

fortsättning nästa sida

Tabell 6 (forts)

energikällor och undersökningsår	satsa mer	satsa ungefär som idag	satsa mindre än idag	helt avstå från energikällan	ingen uppfattning	summa procent
Kärnkraft						
1999	9	34	26	20	11	100
2000	11	34	30	19	6	100
2001	11	36	29	18	6	100
2002	12	37	29	16	6	100
2003	16	38	24	15	7	100
2004	14	36	27	16	7	100
2005	18	36	24	15	7	100
2006	18	35	25	15	7	100
2007	17	33	28	15	7	100
2008	19	31	26	16	8	100
2009	16	34	26	16	8	100
2010	19	32	27	14	8	100
2011	12	30	29	21	8	100
2012	14	31	30	18	7	100
2013	13	29	29	20	9	100
2014	13	30	29	17	11	100
2015	13	27	28	20	12	100
2016	13	25	27	23	12	100
2017	12	23	30	23	12	100
2018	15	26	27	19	13	100
Biobränslen						
2000	44	28	10	3	15	100
2001	46	29	8	2	15	100
2002	45	32	8	1	14	100
2003	44	29	8	2	17	100
2004	45	30	9	2	14	100
2005	54	25	6	1	14	100
2006	57	23	6	1	13	100
2007	55	25	5	2	13	100
2008	39	27	10	2	21	100
2009	43	31	8	2	16	100
2010	46	28	10	2	14	100
2011	48	26	9	1	16	100
2012	42	32	9	2	15	100
2013	43	28	11	3	15	100
2014	41	27	10	2	20	100
2015	37	30	10	3	10	100
2016	--	--	--	--	--	--
2017	--	--	--	--	--	--
2018	41	26	10	3	20	100
Fossil-/naturgas						
2000	30	32	17	4	17	100
2001	31	32	16	4	17	100
2002	32	35	14	3	16	100
2003	30	31	15	4	20	100
2004	30	33	17	4	16	100
2005	33	30	15	4	18	100
2006	29	27	19	6	19	100
2007	--	--	--	--	--	--
2008	--	--	--	--	--	--
2009	20	28	24	7	21	100
2010	--	--	--	--	--	--
2011	22	27	23	7	21	100
2012	20	28	25	8	19	100
2013	--	--	--	--	--	--
2014	19	24	23	11	23	100
2015	--	--	--	--	--	--
2016	--	--	--	--	--	--
2017	13	21	22	20	24	100
2018	15	21	24	16	24	100

fortsättning nästa sida

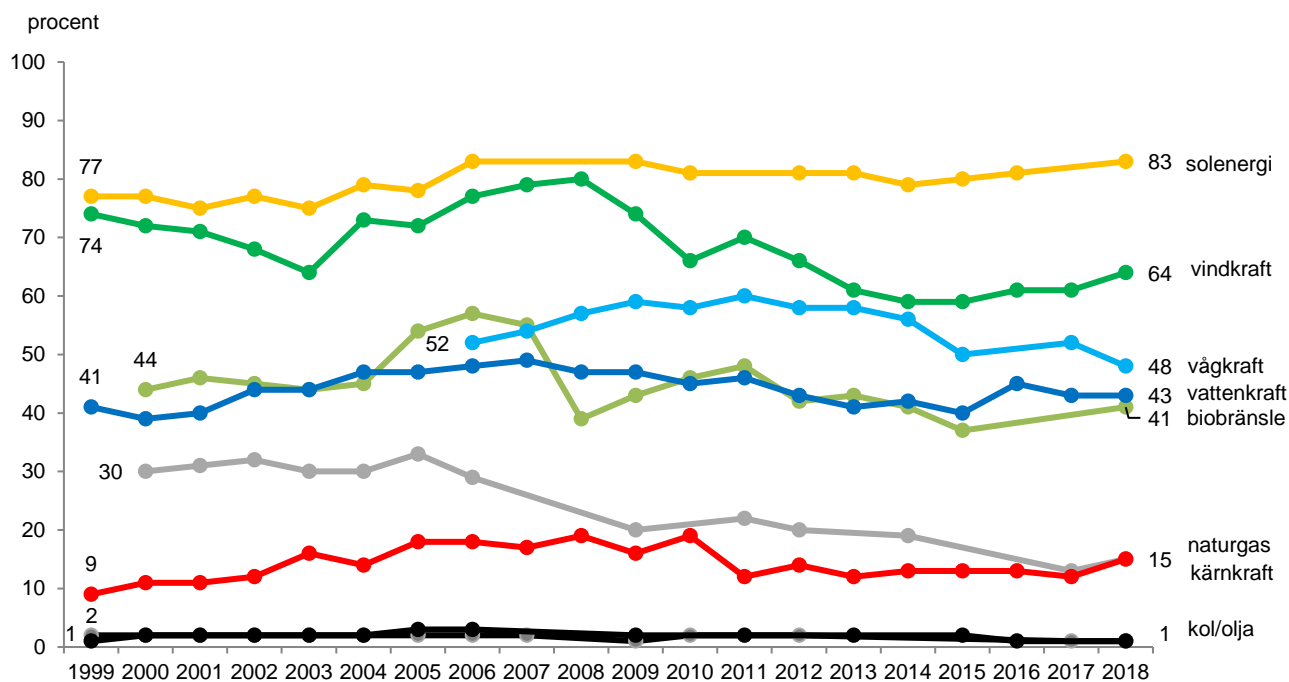
Tabell 6 (forts)

energiällor och undersökningsår	satsa mer	satsa ungefär som idag	satsa mindre än idag	helt avstå från energiällan	ingen uppfattning	summa procent
Kol						
1999	1	9	39	34	17	100
2000	2	10	39	37	12	100
2001	2	11	38	38	12	100
2002	2	13	41	33	11	100
2003	2	10	35	38	15	100
2004	2	10	41	36	11	100
2005	3	9	39	36	13	100
2006	3	7	34	43	13	100
2007	--	--	--	--	--	--
2008	--	--	--	--	--	--
2009	2	5	33	47	13	100
2010	--	--	--	--	--	--
2011	2	5	26	52	15	100
2012	--	--	--	--	--	--
2013	2	4	24	57	13	100
2014	--	--	--	--	--	--
2015	2	4	17	59	18	100
2016	1	2	13	69	15	100
2017	--	--	--	--	--	--
2018	1	3	23	57	16	100
Olja						
1999	2	17	48	18	15	100
2000	2	20	52	16	10	100
2001	2	19	51	17	11	100
2002	2	22	50	16	10	100
2003	2	20	47	18	13	100
2004	2	15	53	20	10	100
2005	2	15	54	18	11	100
2006	2	9	53	25	11	100
2007	2	11	58	20	19	100
2008	--	--	--	--	--	--
2009	1	8	50	30	11	100
2010	2	9	56	22	11	100
2011	--	--	--	--	--	--
2012	2	13	53	19	13	100
2013	--	--	--	--	--	--
2014	--	--	--	--	--	--
2015	--	--	--	--	--	--
2016	--	--	--	--	--	--
2017	1	7	39	35	17	100
2018	1	7	37	38	17	100
Vågkraft						
2006	52	11	3	3	31	100
2007	54	10	2	1	33	100
2008	57	9	1	1	32	100
2009	59	11	2	2	26	100
2010	58	9	3	1	29	100
2011	60	8	3	1	28	100
2012	58	14	3	2	23	100
2013	58	11	3	2	26	100
2014	56	13	3	1	28	100
2015	50	12	3	3	32	100
2016	--	--	--	--	--	--
2017	52	12	2	2	32	100
2018	48	12	3	2	34	100

Kommentar: Frågan lyder: Hur mycket bör vi i Sverige satsa på nedanstående energiällor under de närmaste 5 - 10 åren? Resultaten omfattar enbart svarspersoner som kryssat för något svarsalternativ. Andelen personer som hoppar över de olika delfrågorna varierar mellan 4-9 procent genom åren. När det gäller biobränslen var resultatet för 1999 29 procent som ville satsa mer, 27 procent som ville satsa som idag, 13 procent som ville satsa mindre, 3 procent som ville avstå från energiällan och hela 28 procent som inte hade någon uppfattning. För fossil-/naturgas var resultatet för 1999 21 procent som ville satsa mer, 26 procent som ville satsa som idag, 17 procent som ville satsa mindre, 5 procent som ville avstå från energiällan och hela 31 procent som inte hade någon uppfattning. Resultaten för biobränslen och fossil-/naturgas redovisas inte i tabellen för undersökningen 1999 eftersom vi misstänker att den förhållandevis låga siffran för andelen som vill satsa mer och den förhållandevis höga siffran för ”ingen uppfattning” är orsakade av kontextuella effekter i frågeformuläret

Källa: De nationella SOM-undersökningarna 1999-2018.

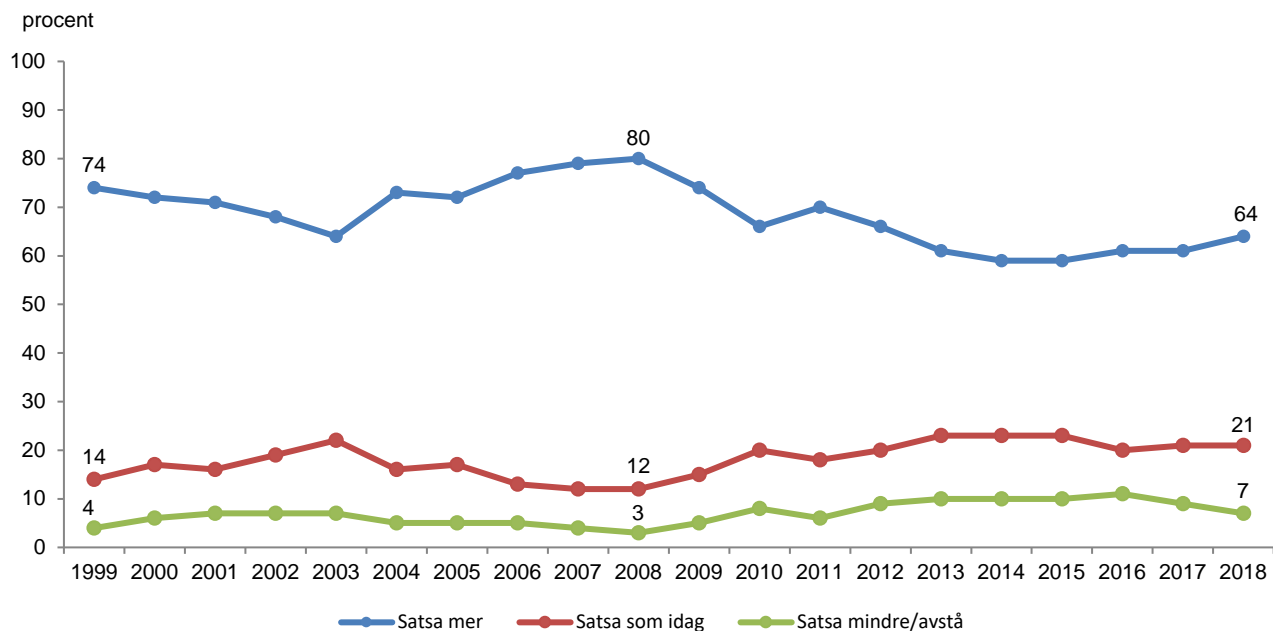
Figur 1 Andel som vill satsa mer på olika energikällor 2000 - 2018 (procent)

Kommentar: Procenten har beräknats bland svarspersoner som besvarat frågan om respektive energislag. Alla energislag har inte ingått i SOM-studierna varje år. Svarsalternativen var ”satsa mer än idag”, ”satsa ungefär som idag”, ”satsa mindre än idag”, ”helt avstå från energikällan” och ”ingen åsikt”. I figuren redovisas andelen svarspersoner som vill satsa mer på respektive energikälla. När det gäller biobränslen och naturgas var resultaten 29 respektive 21 procent i 1999 års SOM-undersökningen. De förhållandevis låga siffrorna redovisas inte i figur 1 eftersom vi misstänker att de är orsakade av kontextuella effekter i frågeformuläret.

Källa: De nationella SOM-undersökningarna 1999-2018.

Figur 2 Andel som vill satsa mer, som idag eller mindre på vindkraft 1999-2018 (procent)

Kommentar. Intervjufrågan om vindkraft redovisas i tabell 6. I figuren redovisas inte andelen personer som svarar ”ingen uppfattning”, som varierat mellan 5 och 9 procent under åren. Personer som hoppat över frågan ingår inte i analysen.

Källa: De nationella SOM-undersökningarna 1999-2018.

Tabell 7 Andel som vill satsa mer på vindkraften än vad som görs idag efter social grupptillhörighet och partisympati 1999-2018 (procent)

	99	00	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	13	14	15	16	17	18
kön																				
kvinnor	75	73	73	70	65	73	73	79	80	81	76	67	71	68	65	59	61	64	62	65
män	72	71	70	65	63	72	71	76	79	79	72	64	69	64	57	58	56	57	60	63
ålder																				
16-30	69	75	69	67	62	70	69	70	78	76	73	65	69	64	66	59	60	63	66	62
31-60	76	73	77	70	70	79	75	81	83	84	79	71	73	70	65	60	60	66	66	67
61-85	72	68	63	62	54	63	68	74	75	76	66	57	66	62	55	57	56	53	52	61
bostadsort																				
ren landsbygd	80	83	80	72	73	81	77	83	83	83	72	68	75	64	56	57	53	58	54	56
mindre tätort	77	72	71	70	62	74	77	79	78	72	60	67	64	61	54	55	56	56	56	62
stad, större tätort	70	70	70	67	63	69	72	77	79	80	75	66	70	67	63	60	59	61	63	64
de tre storstäderna	74	65	69	65	61	76	64	72	81	81	76	70	69	68	63	63	66	67	69	73
utbildning																				
grundnivå/obligatorisk	71	71	67	67	59	66	67	74	74	75	67	57	69	58	55	54	51	50	50	54
mellannivå	74	73	71	68	64	75	72	76	79	79	71	66	69	67	60	57	56	59	58	63
universitet/högskola	74	72	77	68	71	76	76	82	84	85	80	70	74	69	65	63	63	63	69	69
riksområde																				
Stockholms län	69	66	71	67	61	70	70	73	79	81	73	70	71	65	66	62	66	68	72	68
Östra Mellansverige	73	70	74	69	64	69	71	81	80	82	75	63	73	70	66	64	57	64	61	63
Småland & Gotland	75	73	69	64	66	72	67	83	85	78	76	56	65	61	56	54	57	54	63	57
Sydsverige	69	68	58	60	54	69	67	65	68	71	68	60	64	61	56	56	56	55	57	63
Västsverige	75	74	75	69	66	76	75	79	80	82	73	67	72	69	61	58	58	63	61	66
Norra Mellansverige	76	77	77	71	70	79	77	84	88	80	76	65	70	63	56	58	55	51	49	62
Mellersta Norrland	81	80	72	68	69	79	78	81	79	80	77	78	78	63	62	53	40	56	47	59
Övre Norrland	82	83	81	75	77	78	75	82	80	83	82	74	66	73	61	57	60	59	59	65
partisympati																				
V	86	81	85	80	75	82	74	82	88	86	82	84	69	85	78	72	67	79	77	77
S	72	72	70	66	62	70	73	78	78	81	76	62	71	69	65	58	64	60	59	65
MP	87	84	87	86	77	92	90	89	94	88	79	84	86	78	77	75	79	86	79	82
C	80	90	80	79	76	82	82	89	85	93	79	71	82	64	50	61	59	65	69	68
L	84	81	78	70	63	69	72	67	81	77	78	64	67	59	60	52	51	52	59	66
KD	72	69	72	70	66	68	68	83	80	77	77	71	64	71	55	59	40	48	45	57
M	63	59	62	48	54	65	67	70	78	77	68	62	67	60	52	58	53	61	60	60
SD	--	--	--	--	--	--	--	68	68	68	66	51	65	56	58	46	48	45	47	52
FI	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	82	74	73	75	67
inget parti	73	68	67	68	72	76	65	74	72	73	70	59	59	56	58	48	57	63	62	64
vänster-högerdimension																				
klart till vänster	87	81	76	75	79	83	77	84	86	83	82	77	82	78	79	75	74	70	78	77
något till vänster	77	79	79	74	69	80	79	85	83	86	80	70	71	73	66	62	71	67	65	71
varken eller	72	73	69	65	63	69	70	73	77	79	70	64	66	63	60	53	58	59	58	62
något till höger	71	68	69	64	59	71	72	77	80	78	74	66	72	64	56	55	48	57	57	59
klart till höger	61	54	63	56	57	63	59	68	75	72	66	57	63	55	48	56	52	54	58	55
kärnkraftsåsikt																				
avveckla kärnkraften	84	87	84	81	83	86	88	88	91	86	85	81	83	75	73	70	72	74	74	76
använd kärnkraften	63	59	64	59	56	67	66	74	76	79	72	60	65	58	47	49	43	46	45	53
samtliga	74	72	71	68	64	73	72	77	79	80	74	66	70	66	61	59	59	61	61	64

Kommentar: Frågeformulering redovisas i tabell 6. Personer som inte besvarat frågan ingår ej i procentbasen. Frågan om kärnkraft redovisas i tabell 1. Till lågutbildade har förts personer med max grundskola eller motsvarande, till medelutbildade personer med gymnasieutbildning och till högutbildade personer med högskole- eller universitetsutbildning. Indelningen av riksområden har utförts enligt följande: Östra Mellansverige - Uppsala, Södermanlands, Östergötlands, Örebro och Västmanlands län; Småland och Gotland - Jönköpings, Kronobergs, Kalmar och Gotlands län; Sydsverige - Blekinge och Skåne län; Västsverige - Hallands och Västra Götalands län; Norra Mellansverige - Värmlands, Kopparbergs och Gävleborgs län; Mellersta Norrland - Västernorrlands och Jämtlands län; Övre Norrland - Västerbottens och Norrbottens län. Resultatet för FI vilar endast på 9 svarspersoner. Se tabell 8.

Källa: De nationella SOM-undersökningarna 1999-2018.

Tabell 8 Satsa mer eller mindre på vindkraft efter olika sociala och politiska variabler 2018 (procent)

	satsa mer än idag	satsa som idag	satsa mindre än idag	avstå från vindkraft som energikälla	ingen uppfattning	summa procent	antal personer	övertikt satsa mer
kön								
kvinnor	65	19	3	1	12	100	890	+61
män	63	23	8	2	4	100	835	+53
ålder								
16-29	62	19	4	2	13	100	277	+56
30-49	64	19	6	1	10	100	491	+57
50-64	70	21	4	1	4	100	452	+65
65-85	58	24	8	2	8	100	511	+48
utbildning								
låg	54	22	5	2	17	100	234	+47
medellåg	64	23	5	1	7	100	551	+58
medelhög	66	18	6	1	9	100	358	+59
hög	68	20	6	1	5	100	557	+61
bostadsort								
landsbygd	56	26	6	2	10	100	251	+48
tätort	62	25	5	1	7	100	309	+56
stad	64	21	6	1	8	100	849	+57
Stockholm/Göteborg/Malmö	73	14	4	2	7	100	289	+67
hushållsinkomst								
mycket låg	77	12	3	0	8	100	197	+74
ganska låg	71	21	2	0	5	100	372	+69
medel	62	19	6	1	12	100	457	+55
ganska hög	59	25	7	2	7	100	448	+50
mycket hög	55	26	8	4	7	100	215	+43
familjeklass								
arbetarhem	63	20	5	2	10	100	651	+56
tjänstemannahem	65	21	7	1	6	100	580	+57
högre tjänstemannahem	65	22	8	2	3	100	171	+55
jordbrukarhem	53	34	7	2	4	100	47	+44
företagarhem	63	21	5	2	9	100	142	+56
vänster-högerdimension								
klart till vänster	77	12	3	0	8	100	197	+74
något till vänster	71	21	2	1	5	100	372	+68
varken vänster eller höger	62	19	6	1	12	100	457	+55
något till höger	59	25	7	2	7	100	458	+50
klart till höger	55	26	8	4	7	100	215	+43
partisympati								
V	77	12	4	0	7	100	142	+73
S	65	22	3	2	8	100	441	+60
MP	82	13	0	0	5	100	84	+82
C	68	20	3	1	8	100	164	+64
L	66	19	8	0	7	100	105	+58
KD	57	25	7	0	11	100	103	+50
M	60	25	6	2	7	100	301	+52
SD	52	20	14	4	10	100	192	+34
FI	67	22	0	0	11	100	9	+67
inget parti	64	19	5	2	10	100	165	+57
Samtliga	64	21	5	2	8	100	1731	+57

Kommentar: Intervjufrågan om vindkraft redovisas i tabell 6. Resultaten gäller för år 2018. Personer som hoppat över frågan ingår inte i analysen, 2018 4 procent. Differensmättet utgörs av skillnaden mellan de som vill satsa mer minus de som vill satsa mindre/avstå från energikällan. Till lågutbildade har förts personer med max grundskola eller motsvarande, till medellåg personer med max gymnasium, folkhögskola eller motsvarande, till medelhög personer med eftergymnasial utbildning men ej examen från högskola eller universitet och till högutbildade personer med examen från högskola eller universitet. Hushåll med inkomster mellan 0 – 200 000 kr har kategoriserats som mycket låg, mellan 201 000 och 400 000 kr som ganska låg, mellan 401 000 – 700 000 kr som medel, mellan 701 000 – 900 000 kr som ganska hög och mer än 901 000 kr som mycket hög. Uppgiften om familjeklass bygger på en självklassificeringsfråga: ”Om du skulle beskriva ditt nuvarande hem, vilket av nedanstående alternativ stämmer då bäst?”. Människors vänster-högerideologi har också mätts med en självklassificeringsfråga.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2018.

Tabell 9 Sambandet mellan åsikt om hur mycket som skall satsas på olika energikällor och subjektiv vänster-högerposition (Pearsons r)

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
kärnkraft	-.30	-.31	-.26	-.27	-.25	-.28	-.28	-.30	-.26	-.28	-.31	-.36	-.35	-.32	-.29	-.38	-.41	-.35	-.33	-.39
vindkraft	.17	.20	.10	.17	.13	.15	.13	.13	.09	.11	.11	.13	.11	.17	.17	.15	.22	.14	.14	.17
olja	.05	-.03	-.06	-.08	-.04	-.05	-.06	-.06	-.05	--	-.06	-.06	--	-.10	--	--	--	--	-.08	-.15
solenergi	.09	.14	.03	.09	.08	.05	.08	.11	--	--	.04	.12	--	.08	.12	.10	.15	.06	--	.07
kol	.04	.04	.03	.01	.02	-.04	.02	-.02	--	--	-.01	--	.02	--	-.02	--	-.03	-.03	--	-.06
vågkraft	--	--	--	--	--	--	--	.04	.03	.04	.05	.10	-.02	.04	.09	.10	.12	--	.12	.05
naturgas	.00	.01	.00	-.02	-.03	-.01	-.03	-.02	--	--	.00	--	.00	-.12	--	-.07	--	--	-.06	-.04
biobränslen	.07	.06	.04	.08	.06	.02	.01	.04	.03	-.02	.03	.01	-.01	.00	-.03	.06	.04	--	--	.03
vattenkraft	.00	.00	-.04	-.01	-.04	-.01	.00	.02	-.02	-.06	-.03	-.02	-.07	.01	-.02	-.01	.03	-.01	.04	-.01

Kommentar: Frågan om de olika energikällorna lyder: Hur mycket bör vi i Sverige satsa på nedanstående energikällor under de närmaste 5 - 10 åren? Svartalternativen är satsa mer än idag, satsa som idag, satsa mindre än idag, avstå från energikällan och ingen uppfattning. Frågan om subjektiv vänster-högerposition lyder: Man talar ibland om att politiska åsikter kan placeras på en vänster-högerskala. Var någonstans skulle du placera dig själv på en sådan skala. Svartalternativen klart till vänster, något till vänster, varken till vänster eller till höger, något till höger och klart till höger.

Källa: De nationella SOM-undersökningarna 1999-2018.

Tabell 10 Sambandet mellan åsikt om hur mycket som skall satsas på olika energikällor och partisympati (eta)

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
kärnkraft	.40	.34	.37	.36	.30	.41	.37	.40	.36	.40	.42	.40	.37	.40	.35	.44	.46	.38	.35	.45
olja	.14	.10	.09	.10	.09	.11	.16	.10	.18	--	.15	.14	--	.15	--	--	--	--	.15	.22
naturgas	.03	.09	.06	.07	.11	.13	.08	.10	--	--	.12	--	.18	--	.17	.19	--	--	.12	.22
vindkraft	.22	.25	.18	.24	.17	.19	.16	.19	.13	.17	.14	.18	.14	.20	.21	.20	.23	.24	.23	.20
kol	.07	.07	.08	.07	.06	.09	.09	.09	--	--	.13	--	.10	--	.09	--	.07	.06	--	.15
vågkraft	--	--	--	--	--	--	--	.11	.14	.12	.09	.15	.13	.13	.16	.16	.15	--	.15	.14
solenergi	.16	.17	.10	.18	.08	.15	.12	.11	--	--	.06	.15	--	.12	.15	.16	.15	.13	--	.12
biobränslen	.15	.14	.10	.10	.11	.11	.09	.09	.09	.09	.08	.11	.09	.12	.10	.09	.09	--	--	.11
vattenkraft	.10	.06	.05	.06	.07	.09	.09	.09	.07	.09	.14	.06	.12	.04	.12	.08	.08	.09	.05	.09

Kommentar: Frågan om de olika energikällorna lyder: Hur mycket bör vi i Sverige satsa på nedanstående energikällor under de närmaste 5 - 10 åren? Svartalternativen är satsa mer än idag, satsa som idag, satsa mindre än idag, avstå från energikällan och ingen uppfattning. Frågan om partisympati: Vilket parti tycker du bäst om idag? Under åren 1999-2005 ingår 7 partier i analyserna. Sedan 2006 ingår även SD i analyserna och sedan 2014 också FI. Under åren 2009 och 2010 ingick Piratpartiet i analyserna.

Källa: De nationella SOM-undersökningarna 1999-2018.

Tabell 11 Förtroende för olika aktörer i energi- och kärnkraftsfrågan. Andel svarspersoner som anger ett mycket stort eller ganska stort förtroende (procent)

	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	00	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	13	14	15	16	17	18	
miljöorganisationer	57	65	63	64	61	64	69	68	65	71	67	59	59	65	59	55	61	61	60	60	65	64	65	63	60	67	65	64	63	58	59	--	58	
kärnkraftsindustrin	36	46	47	49	58	52	45	48	42	45	45	41	52	53	52	54	52	55	58	47	49	39	46	46	40	40	41	36	38	39	36	--	38	
regeringen	52	52	49	37	36	44	36	43	46	39	38	28	43	42	44	54	52	52	42	38	45	42	45	52	51	52	50	46	48	40	44	--	43	
forskare	81	89	88	85	87	83	80	83	81	81	85	81	82	85	87	85	85	82	85	82	83	81	82	84	82	83	84	85	86	86	86	--	85	
journalister	16	21	28	26	20	24	28	30	26	28	29	26	26	30	29	22	25	25	30	31	29	27	29	24	27	32	33	30	31	34	37	--	34	
statliga myndigheter	40	40	44	35	36	38	36	45	42	41	40	33	45	47	56	58	60	59	57	56	58	56	60	63	56	59	61	59	61	62	60	--	61	
elbolagen	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	29	27	--	26	24	21	23	26	--	22	20	25	24	25	28	--	--	28	
Vattenfall	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	39	--	--

Kommentar: Frågan lyder: Hur stort förtroende har Du för följande grupper när det gäller information om energi och kärnkraft? Frågan innehöll också svarsalternativen ganska litet respektive mycket litet förtroende. Personer som ej besvarar förtroendefrågor (mellan 4-10 procent genom åren) är inte medtagna i procentbasen. Ett [-] markerar att frågan ej ställts.

Källa: De nationella SOM-undersökningarna 1986-2018.

Tabell 12 Förtroende för offentliga myndigheter när det gäller information om energi (procent)

	mycket stort förtroende	ganska stort förtroende	ganska litet förtroende	mycket litet förtroende	ingen uppfattning	summa procent	antal personer	förtroendebalans
Naturvårdsverket								
2005	20	59	18	3	--	100	1398	+58
2006	19	48	12	2	18	100	1469	+53
2007	22	46	10	2	20	100	1500	+56
2008	22	45	10	3	20	100	1454	+54
2009	21	44	11	2	22	100	1466	+52
2010	22	43	10	3	22	100	1510	+52
2011	20	45	11	3	21	100	1380	+51
2012	20	45	10	3	22	100	1219	+52
2013	24	43	11	3	19	100	1485	+53
2014	24	44	8	3	21	100	1555	+57
2015	23	43	9	4	21	100	1542	+53
2016	22	42	11	4	21	100	1490	+49
2017	21	39	9	4	27	100	1695	+47
2018	24	41	9	4	22	100	1647	+50
Kärnkraftsinspektionen (SKI)/ Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM)								
2005	20	53	21	6	--	100	1299	+46
2006	18	43	13	4	22	100	1362	+44
2007	14	41	15	5	25	100	1416	+35
2008	17	41	13	5	24	100	1362	+40
2009	14	44	11	4	27	100	1358	+43
2010	13	36	15	7	29	100	1412	+27
2011	17	38	11	4	30	100	1242	+40
2012	18	40	10	2	30	100	1259	+46
2013	19	41	10	4	26	100	1369	+46
2014	19	40	9	3	29	100	1410	+47
2015	17	40	8	3	32	100	1377	+46
2016	21	38	9	3	29	100	1325	+47
2017	18	35	8	2	37	100	1546	+43
2018	22	35	8	2	33	100	1458	+47
Energimyndigheten								
2005	11	59	26	4	--	100	1185	+40
2006	7	40	17	4	32	100	1162	+26
2007	8	40	15	3	34	100	1238	+30
2008	9	41	14	3	33	100	1159	+33
2009	9	45	12	2	32	100	1226	+40
2010	8	39	14	4	35	100	1323	+29
2011	9	38	17	5	31	100	1242	+25
2012	9	42	15	3	31	100	1219	+33
2013	11	42	14	3	30	100	1321	+36
2014	11	45	12	2	30	100	1390	+42
2015	10	43	11	3	33	100	1323	+39
2016	14	42	12	3	29	100	1297	+41
2017	12	38	10	4	36	100	1540	+36
2018	12	40	10	3	35	100	1439	+39

Kommentar: Frågan lyder: Hur stort förtroende har Du för följande offentliga myndigheter när det gäller information om energi? Svarsalternativen är ”mycket stort förtroende”, ”ganska stort förtroende”, ”ganska litet förtroende”, ”mycket litet förtroende”, ”ingen uppfattning” samt ”känner inte till myndigheten”. Förtroendebalansen är beräknad som andelen mycket eller ganska stort förtroende minus andelen mycket eller ganska litet förtroende. I 2005 års undersökning återfinns inte svarsalternativet ”ingen uppfattning”. Personer som svarat att de inte känner till myndigheten och personer som hoppat över frågan ingår inte i procentbasen. Andelen personer som hoppar över de olika förtroendefrågor varierar mellan 2-8 procent under åren. 2008 slogs Statens kärnkraftsinspektion och Statens strålskyddsinstitut samman och bildade den nya myndigheten Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM).

Källa: De nationella SOM-undersökningarna 2005-2018.

Tabell 13 Andel som uppger sig känna till myndigheten 2005-2018 (procent)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Naturvårdsverket	87	94	95	95	96	96	95	97	95	95	95	95	96	95
Statens kärnkraftsinspektion/ Strålsäkerhetsmyndigheten	82	88	90	89	89	89	86	89	88	87	85	82	87	84
Energimyndigheten	75	75	79	78	80	83	86	85	84	85	82	85	86	82

Kommentar: Frågeformuleringen redovisas i tabell 12. Svartalternativen är ”mycket stort förtroende”, ”ganska stort förtroende”, ”ganska litet förtroende”, ”mycket litet förtroende”, ”ingen uppfattning” samt ”känner inte till myndigheten”. I 2005 års undersökning återfinns inte svartalternativet ”ingen uppfattning”. I procentbasen ingår samtliga personer som besvarat frågan. Personer som hoppat över frågan ingår inte i procentbasen. Statens kärnkraftsinspektion (SKI) gick sommaren 2008 samman med Statens strålskyddsinstitut (SSI) under det nya namnet Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM). I SOM-undersökningarna har vi till och med 2010 fortsatt att fråga om förtroendet för den gamla myndigheten, SKI.

Källa: De nationella SOM-undersökningarna 2005-2018.

Tabell 14 Förtroende för Energimyndigheten när det gäller information om energi 2018 (procent)

	mycket stort förtroende	ganska stort förtroende	ganska litet förtroende	mycket litet förtroende	ingen uppfattning	summa procent	antal personer	förtroendebalans
kön								
kvinnor	12	34	10	2	42	100	713	+34
män	12	46	11	4	27	100	722	+43
ålder								
16-29	13	34	4	2	47	100	173	+41
30-49	17	34	8	2	39	100	410	+41
50-64	13	47	12	3	25	100	399	+45
65-85	6	40	14	6	34	100	457	+26
utbildning								
låg	4	30	15	8	43	100	210	+11
medellåg	9	38	10	3	40	100	441	+34
medelhög	12	43	12	3	30	100	298	+40
hög	19	43	7	2	29	100	471	+53
bostadsort								
ren landsbygd	8	44	11	4	33	100	213	+37
mindre tätort	10	39	13	2	36	100	258	+34
stad, större tätort	12	39	9	4	36	100	710	+48
de tre storstäderna	19	40	10	1	30	100	235	+48
hushållsinkomst								
mycket låg	4	33	11	10	42	100	131	+16
ganska låg	6	39	12	4	39	100	327	+29
medel	10	40	12	2	36	100	408	+36
ganska hög	15	50	7	0	28	100	212	+58
mycket hög	24	33	9	4	30	100	181	+44
familjeklass								
arbetarhem	8	36	12	4	40	100	523	+28
tjänstemannahem	16	43	9	2	30	100	497	+48
högre tjänstemannahem	22	45	8	1	24	100	142	+58
jordbrukarhem	3	50	17	0	30	100	36	+36
företagarhem	10	41	9	5	35	100	129	+37
anställningssektor								
statlig	19	40	9	1	31	100	141	+49
kommunal	11	40	10	2	37	100	207	+39
landstingskommunal	12	46	9	1	32	100	78	+48
privat	12	41	11	4	32	100	785	+38
partisynpat								
V	11	44	8	4	33	100	115	+43
S	14	39	9	4	34	100	376	+39
MP	25	29	6	2	38	100	65	+46
C	16	40	5	2	37	100	128	+49
L	21	40	4	1	34	100	82	+56
KD	10	40	12	1	37	100	81	+37
M	11	46	11	1	31	100	255	+45
SD	4	35	17	6	38	100	170	+16
Inget parti	7	34	17	4	38	100	140	+20

fortsättning nästa sida

Tabell 14 (forts)

	mycket stort förtroende	ganska stort förtroende	ganska litet förtroende	mycket litet förtroende	ingen uppfattning	summa procent	antal personer	förtroende balans
vänster-högerdimension								
klart till vänster	20	38	8	3	31	100	154	+47
något till vänster	15	42	10	2	31	100	314	+45
varken eller	9	36	12	5	38	100	385	+28
något till höger	13	41	11	2	33	100	386	+41
klart till höger	7	44	10	4	35	100	185	+37
politiskt intresse								
mycket intresserad	18	44	9	4	25	100	265	+49
ganska intresserad	13	42	10	3	32	100	680	+42
inte särskilt intresserad	8	37	11	3	41	100	412	+31
inte alls intresserad	6	13	12	9	60	100	77	-2
Förtroende för politiker								
mycket stort	38	35	6	6	15	100	34	+61
ganska stort	18	47	5	1	29	100	505	+49
ganska litet	10	39	12	2	37	100	665	+35
mycket litet	3	27	18	10	42	100	210	+2
kärnkraftsåsikt								
avveckla kärnkraften	13	43	9	3	32	100	752	+44
använd kärnkraften	14	44	13	4	25	100	437	+41
vindkraftssatsning								
satsa mer än idag	14	44	9	3	30	100	882	+46
satsa som idag	12	42	12	3	31	100	306	+29
satsa mindre/avstå vindkraft	8	34	20	5	33	100	106	+17
läser morgonpress								
dagligen	12	45	11	2	30	100	341	+44
5-6 dagar per vecka	16	41	10	1	32	100	107	+46
3-4 dagar per vecka	14	47	9	0	30	100	112	+52
1-2 dagar per vecka	16	45	11	2	26	100	82	+48
mer sällan	23	33	4	4	36	100	70	+48
aldrig	11	38	9	4	38	100	590	+36
ser Aktuellt/Rapport								
dagligen	11	42	13	4	30	100	517	+36
5-6 dagar per vecka	13	44	10	2	31	100	166	+45
3-4 dagar per vecka	14	42	8	3	33	100	171	+54
1-2 dagar per vecka	16	39	10	3	32	100	180	+42
mer sällan	14	39	5	2	40	100	231	+46
aldrig	8	25	10	5	52	100	97	+18
samtliga	12	40	10	3	35	100	1439	+39

Kommentar: Resultaten gäller för år 2018. Frågeformuleringen redovisas i tabell 12. Svartalternativen är ”mycket stort förtroende”, ”ganska stort förtroende”, ”ganska litet förtroende”, ”mycket litet förtroende”, ”ingen uppfattning” samt ”känner inte till myndigheten”. Personer som svarat att de inte känner till Energimyndigheten och personer som hoppat över frågan ingår inte i procentbasen. Andelen personer som inte besvarat förtroendefrågan var 2 procent. Förtroendebalansen är beräknad som andelen mycket eller ganska stort förtroende minus andelen mycket eller ganska litet förtroende. Till lågutbildade har förts personer med max grundskola eller motsvarande, till medellåg personer med max gymnasium, folkhögskola eller motsvarande, till medelhög personer med eftergymnasial utbildning men ej examen från högskola eller universitet och till högutbildade personer med examen från högskola eller universitet. Hushåll med inkomster mellan 0 – 200 000 kr har kategoriserats som mycket låg, mellan 201 000 och 400 000 kr som ganska låg, mellan 401 000 – 700 000 kr som medel, mellan 701 000 – 900 000 kr som ganska hög och mer än 901 000 kr som mycket hög. Uppgiften om familjeklass bygger på en självklassificeringsfråga: ”Om du skulle beskriva ditt nuvarande hem, vilket av nedanstående alternativ stämmer då bäst?”. Resultatet för Feministiskt initiativ och övriga partier redovisas inte då antalet svarspersoner är allt för få. Placeringen på vänster-högerdimensionen bygger på en självklassificeringsfråga. Anställningssektor avser endast förvärvsarbete personer. För frågeformulering när det gäller kärnkraftsåsikt, se tabell 1. För frågeformulering när det gäller hur mycket vi bör satsa på vindkraft, se tabell 6. Läsning av morgonpress avser tidningarnas pappersupplagor.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2018.

